CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

SANSKRIT — Option A

SPECIMEN PAPER 1. Translation and Set Text
Time: 2 hours

Instructions to Candidates

Answer ALL questions.

Write your answers in the Answer Book provided.

Information for Candidates

In Sanskrit passages, underlined words are glossed.

The marks for the various parts of questions are shown in brackets: e.g. [2].

You are reminded of the importance of accurate spelling, punctuation, grammar and orderly presentation in your answers.

This paper has four questions.

Turn over

Passage for Comprehension

1. Read through the following passsage carefully. Do not write out a translation, but answer the questions which follow. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A teacher tests his pupils, and finds that only one of them has understood his words.

एकदा प्राज्ञः गुरुः शिष्यान् अवदत् हे शिष्याः अस्माकम् धनम् न अस्ति। तस्मात् जनेभ्यः धनम् <u>चोरयत</u>। <u>न कः चित्</u> युष्मान् <u>द्रक्ष्यति</u> इति। शिष्याः अवदन् नगरस्य मार्गेषु गमिष्यामः बहु धनम् जनेभ्यः <u>चोरयिष्यामः</u> च। एकः शिष्यः तु <u>न किम् चित्</u> अवदत्। गुरुः कुपितः इव भूत्वा तम् अक्रोशत् कुतः त्वम् <u>न किम् चित्</u> वदसि इति। शिष्यः प्रत्यवदत् यदि अहम् जनेभ्यः धनम् <u>चोरयामि</u> तर्हि अहम् एव तम् <u>अधर्मम्</u> <u>द्रक्ष्यामि</u>। <u>आत्मना</u> सर्वम् दृष्टम् इति। तत् श्रुत्वा गुरुः अतीव <u>संतुष्टः</u> अभवत्। सः अवदत् त्वम् एव मम <u>श्रेष्ठः</u> शिष्यः। मम वचनानि त्वया <u>अवगतानि</u> इति॥

corayati	steals	*ātmanā*	by oneself
drakṣyati	will see	*saṃtuṣṭa* (mfn)	contented
na kaḥ cit	no one	*śreṣṭha* (mfn)	best
na kiṃ cit	nothing	*avagata* (mfn)	understood
adharma (m)	unlawful action		

(a) How is the teacher described in line 1? **[1]**

(b) What does the teacher say about their financial situation in line 2? **[3]**

(c) What does the teacher command his pupils to do? (lines 2 and 3) **[3]**

(d) Translate *'nagarasya mārgeṣu gamiṣyāmaḥ'.* (line 4) **[4]**

(e) How many pupils said nothing at first? (lines 5 and 6) **[1]**

(f) Translate *'kupitaḥ iva bhūtvā tam akrośat'.* (lines 6 and 7) **[6]**

(g) What question does the teacher ask in line 7? **[4]**

(h) In lines 9 and 10, on what basis does the pupil question the teacher's instruction? **[3]**

(i) How is the teacher described after hearing this question? (line 10) **[1]**

(j) How does the teacher praise his pupil in lines 11 and 12? **[4]**

[Total: 30 marks]

Turn over

2. Translate the following sentences into English:

(a) अन्ते तस्य प्राज्ञस्य नृपस्य अनेकाः भार्याः आसन्। **[2]**

(b) सः फलानि गृहम् आनयत् तानि अखादत् च। **[2]**

(c) तदा राजगृहस्य समीपे पुष्पाणि गगनात् अपतन्। **[2]**

(d) सा सुखेन अवदत् वयम् नगरम् गमिष्यामः इति। **[2]**

(e) चिरेण कपिः अवर्धत अचलात् प्लवनम् अकरोत् च। **[2]**

(f) तस्मिन् वृक्षे बहवः सुन्दराः खगाः अस्माभिः दृष्टाः। **[2]**

(g) नरम् आगम्य ते अक्रोशन् अस्मान् व्यापादय इति। **[2]**

(h) मम पुत्राः तेन हताः इति त्वम् वदिष्यसि। **[2]**

(i) सत्यम् वदामः इति उदित्वा कुपिताः नार्यः अगच्छन्। **[2]**

(j) वीरः राजपुत्रः प्रबलेन सिंहेन सह वनम् आगमिष्यति। **[2]**

[Total: 20 marks]

3. **(a)** Transliterate the following sentences into Roman script:

(i) तत्र प्रद्युम्नः विशालेन मत्स्येन खादितः। **[3]**

(ii) सः राक्षसेन सह युद्धम् अकरोत्। **[2]**

(iii) सर्वेभ्यः लोकेभ्यः खगाः जलाशयम् आगच्छन्। **[3]**

(iv) तौ हंसौ ब्रह्मदत्तेन विशेषतः पूजितौ। **[2]**

(b) Convert the following sentences into *devanāgarī* script:

(i) *muninā saha rāmaḥ araṇyam agacchat.* **[3]**

(ii) *vane bahavaḥ ṛṣayaḥ āṣrameṣu avasan.* **[3]**

(iii) *sarve niśācarāḥ hatāḥ nirgatāḥ vā.* **[2]**

(iv) *atīva sundarī kanyā sītā nāma.* **[2]**

[Total: 20 marks]

SET TEXT – MAHĀBHĀRATA (adapted)

Passage for Comprehension

4. Read carefully through the following two Sanskrit passages A and B. Do not write out a translation but answer the questions which follow each passage. Your answers should be in English, with Sanskrit names in transliteration.

A.

पाण्डवानाम् गुरुः द्रोणः नाम। द्रोणः अतीव साधुः गुरुः आसीत्। सर्वस्मात् लोकात् शिष्याः तम् ज्ञानिनम् आगतवन्तः। एकदा एकः निषादः एकलव्यः नाम्ना धीमन्तम् द्रोणम् आगतवान्। द्रोणः तु एकलव्यम् अवदत् गच्छ निषाद अहम् तव गुरुः न भविष्यामि इति। एकलव्यः वनम् अगच्छत् तत्र च द्रोणस्य मूर्तिम् अकरोत्। मूर्तेः समीपे एकलव्यः शरान् पुनः पुनः क्षिप्तवान्। अचिरेण सः अतीव कुशलः अभवत्। तस्मिन् एव काले पाण्डवाः कौरवाः च वने मृगम् अनुधावन्ति स्म। तेषाम् कुक्कुरः एकलव्यस्य समीपे गतवान्। एकलव्यम् दृष्ट्वा कुक्कुरः अक्रोशत्। तस्मिन् एव क्षणे एकलव्येन सप्त शराः कुक्कुरस्य आस्ये क्षिप्ताः।

(a) Who was Droṇa? (line 1) **[2]**

(b) Translate *'sarvasmāt lokāt śiṣyāḥ tam jñāninam āgatavantaḥ'.* (line 2) **[4]**

(c) What is a *niṣāda*? (line 3) **[1]**

(d) Translate *'gaccha niṣāda aham tava guruḥ na bhaviṣyāmi'.* (lines 4 and 5) **[4]**

(e) How did Ekalavya respond in lines 5 and 6? **[2]**

(f) Translate *'tasmin eva kṣaṇe ekalavyena sapta śarāḥ kukkurasya āsye kṣiptāḥ'.* (lines 10 and 11) **[5]**

(g) Complete the story of 'Droṇa's fee' in detail in your own words. Is Droṇa's response to Ekalavya justified? Write about 100 words in total. **[5]**

B.

राजा युधिष्ठिरः दुर्योधनेन क्रीडायाम् जितः। राज्ञः युधिष्ठिरस्य बहु धनम् बहवः रथाः सुन्दराः अश्वाः साधवः सेवकाः विशालाः गजाः च दुर्योधनेन जिताः। अन्ते पाण्डवानाम् भार्या द्रौपदी नाम अपि तेन जिता। शुद्धा द्रौपदी दुःशासनेन केशैः गृहीता दुर्योधनम् प्रति आनीता च। द्रौपदी अस्माकम् सेवका भविष्यति इति दुःशासनः सस्मितम् उक्तवान्। तत् उदित्वा दुःशासनः द्रौपद्याः वस्त्रम् अकर्षयत्। तम् अधर्मम् दृष्ट्वा सर्वे साधवः जनाः अरोदन्। हे कृष्ण माम् रक्ष इति भीता द्रौपदी अक्रोशत्। द्रौपद्याः वस्त्रम् अनन्तम् अभवत्। अन्ते दुःशासनः श्रान्तः भूत्वा हतः वृक्षः इव भूमिम् प्रति पतितवान्। क्रोधेन पूर्णः भीमः अवदत् अस्य दुःशासनस्य रक्तम् पास्यामि इति। क्रीडायाम् जिताः पाण्डवाः द्रौपद्या सह वनम् गतवन्तः॥

(a) Translate *‘rājā yudhiṣṭhiraḥ duryodhanena krīḍāyām jitaḥ.’* (line 1) **[3]**

(b) What items were lost by Yudhiṣṭhira? (line 2) **[5]**

(c) Translate *‘ante pāṇḍavānām bhāryā draupadī nāma api tena jitā’.* (lines 3 and 4) **[5]**

(d) How did Duḥśāsana initially grab Draupadī? (line 5) **[1]**

(e) What did Draupadī cry out to Kṛṣṇa as Duḥśāsana pulled her garments? (line 9) **[2]**

(f) What, in line 12, does Bhīma say he will do? **[3]**

(g) Narrate in detail the story in which Draupadī is rescued by Bhīma from the advances of Kīcaka. What significance does this story have for you? Write about 150 words in total. **[8]**

[Total: 23 + 27 = 50 marks]

END